

Zondag

I

Het park is één en al platgetrapte graspaden en opgezette tenten. Er zijn kraampjes, rijen mensen, kermisattracties en overal felle lichten en muziek. Ballonnen glippen uit kinderhanden en gaan op weg naar de zon. Er zijn geschaafde knieën, ellebogen met grasvlekken en buikpijn van alle hotdogs. Er wordt gelachen, gehuild en geschreeuwd, er is hitte en stof, en kermislui roepen: komt dat zien, grijp je kans, laat zien wat je kunt. De zomer is officieel begonnen en ruikt naar popcorn en suikerspin.

Op de draaimolen staan kiwi's: tweepotige vogels die niet kunnen vliegen, in plaats van vierbenige paarden die niet kunnen vliegen. Allemaal hebben ze een lange snavel die achter de poten van de vogel ervoor in de grond verdwijnt. Zach lacht als de exploitant van de draaimolen hem op de laatste beschikbare kiwi hijst. We hebben tien minuten in de rij staan wachten. De draaimolen is kleurig; de roestplekjes langs de randen zijn bedekt met felgekleurde verf en hij baadt in het licht van honderden knipperende lampen. De kiwi's beginnen rond te draaien en Zach verdwijnt en verschijnt weer. Elke keer trekt hij een nieuwe gekke bek die ik op de foto kan zetten: de eerste keer hangt zijn donkere haar slap voor zijn bril, daarna heeft hij zijn vingers in zijn oren, of in zijn neus, of hij trekt zijn onderste oogleden naar beneden, met een glimlach, een frons, een uitgestoken tong, een brede grijns, een flauwe grijns, helemaal geen grijns. Dan vertraagt de muziek, dan vertragen de kiwi's, en de draaimolen staat nog niet stil of Zach springt er al af. Zodra hij de grond raakt, zet hij het op een hollen.

‘Springkasteel,’ roept hij, en hij rent naar het kasteel dat in de verte op en neer veert en heen en weer deint.

Het is de eerste dag van de kermis, die de rest van december en de eerste helft van januari zal duren. Er zijn hier duizenden mensen: kinderen in de attracties, kinderen in de rij, kinderen die hun best doen hun ijsje op te eten voor het smelt, ouders die erachteraan lopen. Er hangt een zoete smaak in de lucht, en een opgewonden sfeer. Daardoor verlang ik ernaar om weer kind te zijn, om zelf tussen de mensen door te rennen en op onderzoek uit te gaan, in plaats van achter mijn zevenjarige zoon aan te hollen, wiens bloed in raketbrandstof is veranderd zodra we uit de auto stapten. Er staat geen rij voor het springkasteel en er staan maar een stuk of vijf, zes kinderen op. De exploitant heeft meer gaten dan tanden in zijn gebit. Hij is gewapend met een leren buideltas voor wisselgeld, en met een emmer en dweil om de rommel op te ruimen die een springkasteel onvermijdelijk met zich meebrengt. Het kasteel is groot genoeg voor twintig kinderen. Aan de binnenkant zit een helling waar je op kunt klimmen en aan de buitenkant een glijbaan waar je af kunt glijden. Ik overhandig het ticket en de exploitant zegt tegen Zach dat hij zijn sandalen moet uittrekken, wat Zach ook doet: hij schopt ze allebei een andere kant uit nadat hij me zijn bril heeft gegeven. Even lijkt het of hij zó het kasteel in wil duiken, maar dan remt hij af en klimt hij er voorzichtig in. De andere kinderen houden even op met springen en kijken naar hem. Dit heb ik vaker gezien. Zach is zo’n kind dat andere kinderen in de gaten houden om te zien hoe hij in elkaar steekt, omdat ze aanvoelen dat hij een beetje anders is, en elke keer dat ik dat zie, doet het pijn. Ik raap zijn sandalen op en ga een eindje opzij van de exploitant staan. Die brengt zijn tijd voornamelijk door met door een autoblad bladeren, en af en toe kijkt hij op of het springkasteel nog wel veert.

Zach klautert naar binnen. Een van de kinderen praat even met hem, maar laat hem dan met rust. Zach staat daar in z’n eentje zachtjes op en neer te wippen, alsof hij niet goed weet wat hij moet doen. Ik maak nog meer foto’s van hem en stuur ze samen met de eerdere foto’s door naar Lisa. Zij zit thuis te werken aan de correcties op onze nieuwe thriller van volgend jaar. Ik kijk naar de foto’s terwijl ze worden verzonden

en dan naar de stipjes die verschijnen terwijl Lisa haar antwoord typt, waarna ik het resultaat lees: *Ziet er gezellig uit!* Ik sms terug dat ik zou willen dat ze erbij kon zijn, en dan zie ik weer stipjes, en dan: *Ik ook.*

Ik stop de telefoon in mijn zak. Zach is in het kasteel verdwenen. Het hele geval zwaait heen en weer terwijl de kinderen erdoorheen stui- teren. Het groepje heeft gezelschap gekregen van twee tweelingzusjes in identieke kledij; hun moeder maakt foto's van hen terwijl ze spelen.

Ik ga een beetje dichterbij staan zodat ik een betere hoek heb om in het kasteel te kijken en te zien waar Zach is. Ik wil zeker weten dat de andere kinderen hem niet het leven zuur maken. Alleen zie ik hem nog steeds niet. Kennelijk staat hij uit mijn zicht boven aan de helling te wachten tot hij aan de andere kant naar beneden kan glijden. Of hij heeft zich voor me verstoppt. Zomaar in een opwelling verstoppertje gaan spelen zonder ons te waarschuwen is typisch iets voor hem. Al- leen geloof ik niet dat hij zich hier zou verstoppen, want we hebben meer dan eens 'het gesprek' gevoerd waarin we de basisregels voor de kermis hebben uitgelegd. Niet weglopen. Niet verstoppen. Hij moet altijd in het zicht blijven.

Er komen geen kinderen de glijbaan af. Er is ook geen rij naar bo- ven. Houdt iemand hem daarboven tegen? Dat zou niet de eerste keer zijn. Ik loop een rondje om het kasteel heen, kijk naar boven, kijk naar beneden. Geen Zach. Het stemmetje in mijn hoofd – het stemmetje dat iedere ouder kent en dat elke zin begint met 'stel dat' – helpt me eraan herinneren dat dit zo'n omgeving is die ik in talloze films heb gezien en waarin je kind er het ene moment nog is en het volgende achter in het busje van een vreemdeling zit. Ik blijf aan de voorkant staan en kijk naar binnen. De tweelingzusjes staan op de rand van het kasteel te springen. Een van hen blijft staan en kijkt naar me, en de ander botst tegen haar op, waardoor ze er samen af vallen. Ze komen aan mijn voeten neer. Ik steek mijn handen uit om ze overeind te helpen. Het ene meisje pakt mijn hand, het andere meisje staat zelf op en kijkt me ondertussen wantrouwig aan. Ze springen er weer in.

'Zach?'

Zach geeft geen antwoord, maar meneer Stel Dat wel. Meneer Stel Dat is het stemmetje van mijn verbeelding dat komt buitenspelen als

ik aan het werk ben. Het is het stemmetje dat mijn personages ook voor mij onverwachte wegen doet inslaan, dat een alledaagse situatie helemaal op z'n kop kan zetten. Stel dat die man een mes heeft? Stel dat de deur op slot is? Stel dat ze niet de politie bellen? Alleen speelt meneer Stel Dat geen spelletjes als hij zegt: *Hij is weg. Iemand heeft hem meegenomen. Iemand smokkelt hem door de mensenmassa mee.*

'Zach?'

Je moet opschieten.

Ik klim het kasteel in. Het zakt door onder mijn gewicht en de kinderen hebben allemaal moeite om hun evenwicht te bewaren. Ik klauter tegen de helling op naar boven. Daar is niemand. Ik klauter weer naar beneden. Alle kinderen zijn gestopt met spelen. Ze staren me aan.

'Er was hier net een jongen van ongeveer zo groot,' zeg ik met mijn hand ter hoogte van mijn borst. 'Hij heeft een Superman-T-shirt aan. Heeft een van jullie hem gezien?'

Niemand geeft antwoord.

Het springkussen zakt door en wiebelt als ik eroverheen loop, en een klein jongetje verliest zijn evenwicht en botst tegen me aan. Ik probeer hem overeind te houden, maar hij valt toch, en dan struikel ik over hem, en daarbij stoot ik een van de tweelingzusjes weer het kasteel uit. Ze komt hard op de grond terecht en begint te huilen, waarna ze opstaat en hinkend naar haar moeder loopt, die nog steeds op haar telefoon staat te turen.

Zach is er niet.

Meneer Stel Dat had gelijk.

Mijn zoon is verdwenen.

2

Alleen kan mijn zoon niet verdwenen zijn. Niet echt. Dat is iets wat andere mensen overkomt, net als auto-ongelukken, kanker en huizen die afbranden.

Doe iets.

Ik heb Zachs sandalen nog steeds in mijn handen. Ik blijf nog steeds beheerst. Natuurlijk. Kinderen raken niet vermist. Niet echt. Behalve als dat toch gebeurt. En zo is het niet. Dat kan niet. Wat dit is een fatsoenlijke buurt. Dit is een fatsoenlijke stad en dit zijn fatsoenlijke mensen.

Ik help de jongen die onder mijn voeten is terechtgekomen overeind. Het is de jongen die ik met Zach zag praten. Ik kniel neer zodat ik op gelijke hoogte met hem ben. 'Weet jij waar...'

'Doe me geen pijn,' zegt hij.

'Ik doe je geen pijn,' zeg ik, en ik wil mijn telefoon uit mijn zak halen. Hij draait zich om en wil weggaan, en ik pak hem bij zijn arm. 'Toe, wacht even,' zeg ik. 'Ik wil je een foto laten zien.'

'Laat hem met rust!' schreeuwt een man die op me afrent. Hij is kaal, misschien een jaar of dertig en zichtbaar boos.

Hij is niet de enige die op me afkomt. De moeder van de tweeling komt er ook aan. Ook dertig, ook zichtbaar boos, met lang, donker haar in een paardenstaart. Het tweelingzusje dat op haar af is gerend huilt, en het tweelingzusje dat nog in het springkasteel staat staart me aan. Opeens zie ik het allemaal vanuit hun oogpunt. Ik ben op het springkussen gesprongen en heb hun kinderen omvergekegeld. Ik krabbel overeind en stap het kasteel uit.

'Sorry,' zeg ik met mijn handen opgestoken, samen met de sandalen die ik nog steeds vast heb. 'Het was niet mijn bedoeling om...'

Verder kom ik niet. De man die tegen me schreeuwde geeft me een

harde duw tegen mijn borst. Ik val achterover tegen het kasteel aan.

‘Wacht. Ik...’

‘Wat heb je met mijn dochter gedaan?’ vraagt de vrouw op hoge toon en met een priemende vinger in mijn richting. Ze staat naast de man die me een duw heeft gegeven. Ik zet me af tegen het kasteel, zodat ik weer rechtop sta.

‘Ik...’

‘Wat ben jij voor iemand? Een of andere pedofiel?’ vraagt ze.

‘Nee. Natuurlijk niet. Ik...’

‘Hij raakte mijn zoon aan,’ zegt de man.

‘Dat zag ik,’ zegt de vrouw. ‘Waarschijnlijk heeft hij al die kinderen aangerakt.’

‘Ik wilde alleen...’

‘Hij deed me pijn,’ zegt de jongen.

Ik steek mijn handen weer op. ‘Wacht, alstublieft, ik...’

De man draait om zijn as en stompt me hard in mijn buik. Ik val weer achterover tegen het kasteel aan, waardoor het grondkussen doorzakt en het andere tweelingmeisje eraf valt. In plaats van op te staan laat ik me opzij rollen en blijf ik happend naar adem op de grond zitten. De man tilt zijn zoontje op en loopt weg, maar pas nadat hij zijn vinger naar me heeft uitgestoken en me heeft toegebeten dat hij me vermoordt als ik zijn zoon nog één keer pijn doe.

De vrouw steekt haar handen uit naar haar andere dochter, die hard huilt, terwijl de eerste dochter een paar meter achter haar staat te huilen. ‘Je zou je moeten schamen,’ zegt ze, waarna ze met haar telefoon een foto van me maakt.

Ik reageer niet. Ik kijk weer in het kasteel in de hoop dat Zach op de een of andere mysterieuze wijze is teruggekeerd. Dat is niet zo.

Hij is weg, zegt meneer Stel Dat. Zijn stem klinkt luider nu hij wordt gevoed door mijn angst. *Weg, en je ziet hem nooit meer terug.*

‘Ik ga de politie bellen,’ voegt de vrouw eraan toe.

‘Ik wilde ze geen pijn doen,’ zeg ik.

‘Bewaar dat maar voor je advocaat, griezel,’ zegt ze, en ze loopt weg, gevolgd door haar kinderen.

De exploitant komt naar me toe en helpt me overeind. ‘Gaat het?’

‘Ik kan mijn zoon niet vinden.’

‘Hij is er net af geklommen,’ zegt hij, terwijl hij zich bukt om mijn telefoon op te rapen en ik me buk om Zachs sandalen op te rapen. Hij overhandigt me de telefoon. ‘Toen je op dit ding stond te kijken.’

‘Waarom heb je niks gezegd?’

‘Waarom hield jij je kind niet in de gaten?’

Hij heeft gelijk en dat haat ik. De vrouw met de tweeling is aan de telefoon en staart me aan; ongetwijfeld geeft ze mijn signalement door aan de politie. Het meisje dat net uit het springkasteel is gevallen huilt nog, maar de eerste lijkt in orde.

‘Is hij met iemand meegegaan?’

‘Weet ik niet. Misschien.’ Hij wijst naar de mensenmassa. ‘Hij ging die kant op.’

‘Wat is daar allemaal?’

‘Alles wat niet achter me staat.’

Ik loop de massa in. Ik moet een gezagsdrager vinden. Een beveiligger of een agent. Er moet ergens een informatiebalie zijn, een plek waar kinderen en ouders naartoe kunnen als ze elkaar kwijtraken of gewond zijn. Het enige wat ik zie zijn duizenden mensen die te veel plezier hebben om zich druk te maken om iemand anders. Al die mensen zouden me kunnen helpen, en nu wordt Zach vermist en...

En daar is hij, vlak voor me, in de rij voor het Aztekenspiegelpaleis. Hij praat met een meisje van zijn leeftijd. Er kleeft suikerspin aan haar vingers en ze probeert ze schoon te vegen aan haar jurk. Ze staart naar Zach en luistert naar hem, maar zegt zelf niets. Ik houd me in, want eigenlijk wil ik naar hem toe gaan en hem omhelzen, en al even graag wil ik hem vragen of hij niet eens gewoon kan nadenken voor hij iets doet, maar dat is het hem nou juist: hij dacht er niet bij na. Hij is zeven. Hij gedraagt zich als een gewoon kind van zeven. De wereld, die daarnet nog vervaarlijk wankelde onder mijn voeten, herstelt zich. Hij wordt weer solide.

Ik loop naar hem toe, pak zijn hand vast en zeg dat het tijd is om te gaan. Hij vraagt of er iets is, maar ik zeg nee, alles is goed. Daar lijkt hij niet zo zeker van, en hij kijkt alsof hij elk moment kan gaan huilen, zijn gebruikelijke reactie als iets niet gaat zoals hij wil. Ik snijd hem de

pas af door te zeggen dat we op weg naar huis een ijsje kunnen halen.

‘Mag ik zelf weten welke smaak?’

‘Je mag kiezen uit de smaken die er zijn,’ zeg ik, want met Zach moet ik precies zijn. Als ik zeg dat hij zelf mag weten welke smaak hij neemt en die smaak blijkt er niet te zijn, is dat het einde van de wereld. ‘Weet je nog wat we tegen je hadden gezegd over weglopen?’

‘Dat ik dat nooit mag doen,’ zegt hij.

‘Waarom deed je het dan toch?’

‘Wanneer?’

‘Je bent zonder het tegen me te zeggen uit het springkasteel weggegaan.’

Daar denkt hij even over na. Hij neemt in gedachten de afgelopen paar minuten door en zegt dan: ‘Een van de jongens op het springkasteel zei dat ik raar was. Toen wilde ik niet meer blijven. Ik ben niet raar, toch?’

‘Natuurlijk niet.’

‘Ik heb nog naar je gezwaaid, maar je keek niet.’

‘Dan had je moeten wachten.’

‘Waarom zei die jongen dat tegen me?’

‘Mensen zeggen zo vaak dingen die ze niet menen.’

Daar denkt hij een paar tellen over na, en dan vraagt hij: ‘Als jij en mammi tegen me zeggen dat ik mijn handen moet wassen voor het eten, bijvoorbeeld? Menen jullie dat dan niet?’

‘Natuurlijk menen we dat wel.’

‘Ik snap het niet,’ zegt hij. ‘Ik denk dat ik misschien wel twee ijsjes nodig heb in plaats van één.’

Daar moet ik om lachen, tot ik beseft dat hij geen grapje maakt. We hebben de rand van het kermisterrein bereikt en ons bij de langzaam vertrekkende stroom mensen gevoegd. Op de wegen wemelt het van de geparkeerde auto’s en bestuurders die op zoek zijn naar een plekje. Onze auto staat op een terrein op een paar minuten lopen, samen met een stuk of honderd andere wagens. Ik maak de achterdeur open en Zach klimt in zijn autostoeltje. Een paar rijen verderop zie ik de man die me heeft gestompt. Hij laat zijn zoontje in een donkerrode sedan stappen. De jongen huilt nog steeds. Ik overweeg naar hen toe te lopen

en mijn verontschuldiging aan te bieden, maar aan die overweging komt een eind zodra de kerel opkijkt en me ziet staan. Hij werpt me een blik toe die duidelijk maakt dat ik nog niet binnen vijf meter zou komen voordat hij me vloert. Ik bedenk wat de personages in mijn boeken zouden doen. Sommige zouden op hem af benen en hem tot moes slaan. Andere zouden hem in een gat in de grond stoppen waar niemand hem ooit zou terugvinden. Ik krijg zin om hem te vertellen dat ik mijn brood verdien met het vermoorden van mensen zoals hij. Dat als er hier iemand was die met moord zou kunnen weggemen, ik dat zou zijn.

Maar in plaats van zoiets te doen, stap ik in de auto en rijden we weg.